

گاندى و منشورِ حقوقِ بشر

هربرت جرج ولز، جامعه‌شناس، روزنامه‌نگار، رمان‌نویس، سوسیالیستِ اصلاح‌طلب و مورخِ مشهورِ انگلیسی، یکی از اولین معتقدان به تشکیل جامعه‌ی ملل بود که برای صلحِ جهانی مبارزه می‌کرد. وی نظرِ گاندى را در باره‌ی "حقوقِ بشر" جویا شد. این عبارت، عنوانِ پنج مقاله‌ای هم بود که به‌صورتِ دنباله‌دار، هم در مطبوعاتِ انگلیس و هم در مطبوعاتِ هند به صورتی گسترده به بحث گذاشته شد. این مقالات در روزنامه‌ی سراسری هندوستان تایمز به چاپ رسید.

پاسخِ گاندى به هربرت جرج ولز:

تلگراف شما را دریافت کردم. پنج مقاله‌ی شما را هم به دقت مطالعه کردم. اجازه بدهید به‌عرض برسانم که شما در اشتباه هستید. من چنین احساس می‌کنم که می‌توانم در باره‌ی حقوقِ بشر، منشوری بهتر از آن چه شما فراهم کرده‌اید فراهم کنم. ولی پرسش این است که فایده‌ی آن چیست؟ چه کسی می‌تواند ضامن اجرای مُفاد آن باشد؟ اگر پاسخ شما این است که تبلیغات یا آموزش عمومی چنین کاری را می‌کنند، باید بگویم که موضوع را از انتها به ابتدا آغاز کرده‌اید. پیشنهاد من این است که کار را با منشورِ "وظایفِ بشر" شروع کنید، در این صورت قول می‌دهم که حقوقِ بشر هم به دنبالِ آن ظاهر خواهد شد، همان‌گونه که بهار در پی زمستان می‌آید. این سخن را من بر مبنای تجربیاتِ خود می‌گویم. هنگامی که جوان بودم، زندگی را با تلاش برای به‌گرسى‌نشاندنِ حقوقِ خود آغاز کردم، ولی به‌زودی فهمیدم که حتی

در باره‌ی همسر خود هم دارای هیچ حقی نیستم. پس شروع به کشف و اجرای وظایف خود نسبت به همسر، فرزندان، دوستان، و همکاران و جامعه کردم. و امروز چنین می‌اندیشم که بیش از هر انسان زنده‌ی دیگری از حقوق برخوردارم. اگر ادعایی که می‌کنم اغراق‌آمیز باشد، دست‌کم باید بگویم آحدی را نمی‌شناسم که از حقوقی بیش از آن‌چه من دارم برخوردار باشد.

تلگراف به هربرت جرج ولز

هندوستان تایمز، ۱۶ آوریل ۱۹۴۰

به نقل از مهاتما گاندی و مارتین لوتر کینگ، مری کینگ، شهرام نقش تبریزی، نشر نی، ص.